

BRIEVEN

NRC-H
13-10-1979

WIE MAAKT MADE IN HOLLAND (Z 29/6)

Dit artikel beschrijft o.a. de moeizame ontwikkeling van inzicht in het belang en de gewenste richting van innovatie en wijst daarbij in het bijzonder op de rol van D'68 daarin. Zonder verdiensten te willen kleineren of succes te willen misgunnen, acht ik toch de monopolieclaim hierin wat overtrokken. Waar ik in het stuk in het bijzonder over gevallen ben is de volgende uitspraak, waarmee de auteurs de exclusiviteit van de bijdrage van hun favorieten accentueren: 'Nota bene in de tijd dat Den Uyl in zijn beruchte rede in Nijmegen nog beweerde dat technologie vies was omdat het arbeidsplaatsen kostte.' Deze passage gaf mij aanleiding die 'beruchte rede' (van 1 oktober '74) nog eens na te lezen. De bovengeciteerde bewering heb ik niet aangetroffen en ook geen woorden van gelijke strekking. Wat er wel in voorkomt en misschien doelen de auteurs daarop, is een relativisering van de traditionele vanzelfsprekendheid, waarmee investerin-

dagen, als de kroonprinses niet bedoeld was? Dat was een laffe uitvlucht. Nu zie ik maar één bedoeling, en dat is herhaling van de stunt. Daar protesteer ik tegen. Men kan eerlijke bedenkingen hebben tegen het erfelijk koningschap, en misschien soms ook tegen de persoon van de erfopvolger, maar zulke bedenkingen dienen dan te worden gemotiveerd. Die prent en wat er bijbehoort, was een aanval beneden peil. Zoiets past niet in Uw blad. Zou de straf nu ook herhaald worden? Niet alleen tegen het desbetreffende lid van de redactie, maar ook tegen de hoofdredakteur, die uiteindelijk verantwoordelijk is? Of is het stuk zo slim geschreven, dat de justitie er geen vat op heeft?

W.M. HORSTINK,
Rotterdam

2

In de zeer emotionele reacties bij het huwelijk van Prinses Beatrix is weinig verheffends te bespeuren geweest. Noch het ontbreken van feitelijke bezwaren, noch de gunstige mening van Kon. Juliana waren toen redenen om Claus de gunst van de twijfel te verliezen. Ook het feit dat twee mensen duidelijk heel gelukkig waren, mocht niet tot enige mildheid stemmen. Alle Duitsers werden over een kam geschoren, het geheel was een beschamende vertoning. Een studentenblad bereikte met een prent een absoluut dieptepunt. Jammer dat zij, ook nu Claus beter bekend is, zich daarvoor niet in 't minst leken te schamen. Zeer onbehoorlijk, en toch ook wel uitermate laf was Uw herpublicatie van deze prent, laf want u weet, ook wel dat Prinses Beatrix zich niet

gen in arbeidsbesparende technieken werden beschouwd als economisch wenselijk en geboden in de internationale concurrentiestrijd, een relativisering voortvloeiende uit de onderschikking van de privaateconomische aan de maatschappelijke rentabiliteit en uit de confrontatie met de dreigende uitputting van grondstoffen en energie. Daarbij ontbreekt niet de erkenning van de beperkingen in de keuzevrijheid van een klein land onder de bestaande internationale concurrentie. De daar beschreven overwegingen zijn ook thans nog geldig, en bevatten ook niet impliciet een bewering dat technologie in zijn algemeenheid vies is, of een aanbeveling om bijvoorbeeld een technologische doorbraak als die van de chips langs ons heen te laten gaan. (In een later artikel - slotartikel van de bundel Inzicht en Uitzicht, '78 - formuleert Den Uyl m.i. explicieter en bondiger: 'Het is de keuze niet tegen voortgaande technologische vernieuwing, wel voor een richten, testen en sturen van de toepassing van technologische vindingen of hun waarde voor de arbeidsorganisatie en het consumptiepatroon'.)

Ik ben van oordeel dat de geciteerde bewering een subjectieve voorstelling geeft van een passage van Den Uyl en een correctie verdient. Met de algemene strekking van het artikel kan ik overigens instemmen.

Dr. H. BOLDER,
Santpoort

2

Met alle waardering voor het enthousiasme van uw medewerkers meen ik dat ook innovatie te ver kan gaan door het Edison industriële speurwerklabo-

ververen kan. Een land, een courant en een hoofdredacteur die hun toekomstig staatshoofd zo behandelen gooien zich zelf wel te grabbel!

T. MARSELLE
Leeuwarden

MEDITEREN IN EEN DOORZONKAMER (Z 22/9)

U publiceerde onlangs een aardig stuk over boeddhisten in Nederland. Daarin staat dat een van hen, wanneer hij zich in oranje gewaad over straat begeeft, wel eens de uitroep 'Hare Krishna!' naar het hoofd geslingerd krijgt. De bewuste monnik zegt daarover verdraagszaam: 'Dan zend ik een goede impuls naar ze uit.'

In weerwil van zijn door diepe meditatie verworven inzichten heeft hij blijkbaar niet door dat de uitroep 'Hare Krishna!' als goede impuls voor hem bedoeld is. Boeddhisten, die zich met zelf-ontlediging bezighouden, doen weliswaar geen vlieg kwaad, maar omdat ze zich geen moeite geven de samenleving weer in het gareel te helpen, zijn ze vooralsnog van minder nut dan de dienaren van Krishna (de Alaantrekkelijke, God). Krishna roept op tot maatschappelijk engagement op alle fronten. Hij zet Zijn dienaren aan het werk om in toegewijde liefdedienst aan de Heer, die in elk wezen woont, Zijn koninkrijk te vestigen volgens Zijn in de Vedische Schriften geopenbaarde plan. Deze activiteit (voedselhelp,

ratorium uit Menlo Park (New Jersey) naar Menlo Park (Californië) te verplaatsen. Dat volgens hen korte autoritje naar 'Silicon Valley' (de chauffeur zal deze bijnaam tevergeefs op zijn kaart zoeken) zou in werkelijkheid wel een dag of 3,4 hebben geduurd. De huidige afstand van het laboratorium is misschien iets minder (zeg 3 dagen rijden) sedert Henry Ford fa. de jaren twintig het gehele complex naar het openluchtmuseum Greenfield Village in Dearborn (bij Detroit) overbracht.

J. TJAARDSTRA
Antwerpen

JONGENS WAREN HET, MAAR ANDERE JONGENS (Z 6/10)

Toen ik het Z-bijvoegsel in handen kreeg, en de prent op het eerste blad zag, dacht ik dadelijk: 'Dat is de kroonprinses: het gezicht lijkt wel zo ongeveer, en dan die wimpel, en de kroon op het broekje.' Een grap van slechte smaak?

Ik heb het stuk ingezien en het daarna zorgvuldig gelezen, om te zien of er een goede reden kon zijn om de oude prent nog eens af te drukken, en de vertaling van het woord playgirl te herhalen, die stellig geen equivalent is. Maar die goede reden vond ik niet. Ik las van een grote stunt in de bewogen dagen van het huwelijk, en ook dat de gelijkenis, maar toevallig was. Daar klopt iets niet. Waar blijft de grote stunt, juist in die

boekverspreiding, drugbestrijding enz. leidt dan - hopelijk - tot leders bevrijding.

De uitroep 'Hare Krishna!' of de gezongen of gepevelde mantra 'Hare Krishna, Hare Krishna, Krishna Krishna, Hare Hare / Hare Rama, Hare Rama, Rama Rama, Hare Hare' (Kalisamtarana Upanishad) dient ertoe, volgens afspraak, de gebonden zielen, of ze nu boeddhist, hindoe, moslim of christen zijn, aan hun maatschappelijke verantwoordelijkheid te herinneren. Onze boeddhistische monnik zou er derhalve wijs aan doen het haar op de kruin van zijn kaalgeschoren hoofd te laten aangroeien tot een staartje, waarna hij zonder meer zijn handen uit de mouwen mag komen steken bij de gemeenschap van sociaal werkers in de Radha-Krishna Tempel in Amsterdam. 'Hare Krishna!'

HAYESHVARA
DAS GAURAVANACARI
secr. Stichting ISKCON

2

Hebt u nu geen andere doctorandus om over het boeddhisme in Nederland te schrijven? Iemand die een klein beetje van wanten weet en niet zo door jolige zelfingenomenheid bevangen is, heeft zelfs als hij of zij voornamelijk Haagse dames bezoekt, al gauw interessantere dingen te melden dan meneer Marijnus. Maar misschien hebt u gekozen - in uw redactie - voor een nieuw soort obscurantisme. Het artikel van een dame (ben de naam vergeten) over meditatie in Nederland van een paar maanden geleden deed me dat al vroegen.

MARIE LOUISE CREYGHTON
Amsterdam